

SUSIGRAŽINANT
PRAEITĮ

LIETUVOS METRIKOS
ISTORIJA IR TYRIMAI

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS

ARTŪRAS DUBONIS
DARIUS ANTANAVIČIUS
RAIMONDA RAGAUSKIENĖ
RAMUNĖ ŠMIGELSKYTĖ-STUKIENĖ

SUSIGRAŽINANT
PRAEITĮ

LIETUVOS METRIKOS
ISTORIJA IR TYRIMAI

LIETUVOS
ISTORIJOS
INSTITUTAS

VILNIUS
2016

UDK 930.2(474.5)

Su87

Knygos leidybą finansavo LIETUVOS MOKSLO TARYBA PAGAL VALSTYBINĘ
LITUANISTINIŲ TYRIMŲ IR SKLAIDOS 2016–2024 METŲ PROGRAMĄ
(Sutartis Nr. LIP-046/2016)

Atsakomasis sudarytojas ir mokslinis redaktorius Artūras Dubonis

Recenzentai:

dr. Gintautas Sliesoriūnas

prof. dr. Irena Valikonytė

ISBN 978-609-8183-20-7

© Lietuvos istorijos institutas, 2016

© Artūras Dubonis, sudarymas, 2016

© Artūras Dubonis, Darius Antanavičius, Raimonda Ragauskienė,

Ramunė Šmigelskytė-Stukienė, 2016

Su87 **Susigražinant** praeitį : Lietuvos Metrikos istorija ir tyrimai / Artūras Dubonis, Darius Antanavičius, Raimonda Ragauskienė, Ramunė Šmigelskytė-Stukienė ; [atsakomasis sudarytojas ir mokslinis redaktorius Artūras Dubonis] ; Lietuvos istorijos institutas. – Vilnius : Lietuvos istorijos institutas, 2016. – 288 p. : iliustr.

Santr. angl., rus.. – Bibliogr., p. 261-272, ir išnašose. – Asmenų ir vietų r-klės: p. 278-287

ISBN 978-609-8183-20-7

Lietuvos Metrika vadinamos iš Lietuvos didžiojo kunigaikščio raštinės išduotų ar į ją įvairiais keliais ir būdais patekusių dokumentų nuorašų sudarytos knygos. Šiose XIV a. antrosios pusės – XVIII a. pabaigos knygose yra privilegijos, suteiktos valstybės teritorijoms, miestams, luomams, pavieniams asmenims, įvairūs aktai, valdovų ir kitų teismų sprendimai bei jų veiklos dokumentacija, diplomatiniai ir išdo dokumentai, turto inventoriai, pagalbines raštvedybos knygos ir t. t. Lietuvos Metrika – tai Lietuvos didžiojo kunigaikščio valdžios funkcijų, vykdytų per jo kanceliariją ir jam pavaldžių valstybės pareigūnų veiklą, dokumentacija, todėl pagrįstai laikoma pagrindiniu senosios Lietuvos valstybės archyvu. Kai naujų žemių godžios kaimynės Rusija, Prūsija ir Austrija 1772–1795 m. sunaikino Lenkijos ir Lietuvos Abiejų Tautų Respubliką, Lietuvos Metrika atiteko Rusijai. Dabar Lietuvos Metrika saugoma Rusijos valstybės senųjų aktų archyve (*Российский государственный архив древних актов, ф. 389*) Maskvoje. Keliolika Lietuvos Metrikos knygų atsidūrė Lenkijoje, o viena – Vilniuje.

Nuo 1985 m. skaičiuojame jau ketvirtą Lietuvos Metrikos mokslinių tyrimų ir leidybos dešimtmetį Lietuvos istorijos institute. Ši knyga apie istorinę Lietuvos valstybės relikviją tebus Lietuvos mokslininkų indėlis neišraiškingam tų darbų trijų dešimtmečių jubiliejui pažymėti.

UDK 930.2(474.5)+94(474.5),1385/1569“(093.2)+
94(474.5),1569/1795“(093.2)

SUSIGRAŽINANT PRAEITĮ
LIETUVOS METRIKOS ISTORIJA IR TYRIMAI

Artūras Dubonis, Darius Antanavičius
Raimonda Ragauskienė, Ramunė Šmigelskytė-Stukienė

Redaktorė *Aldona Radžvilienė*
Meninis apipavidalinimas „*Savitat*“
Maketuotoja *Žydronė Jakonytė*
Santrauką į anglų kalbą vertė *Diana Barnard*
Santrauką į rusų kalbą vertė *Svetlana Vlasova*

2016 12 28. 14,65 leidyb. apsk. l. Tiražas 250 egz.
Išleido Lietuvos istorijos institutas
Kražių g. 5, LT-01108 Vilnius
Spausdino „Standartų spaustuvė“
S. Dariaus ir S. Girėno g. 39, LT-02189 Vilnius